

Nejzajímavější v Leipoldtově studii je její druhá část (str. 22—50), v níž autor probírá jednotlivé paralely mezi pohanstvím a křesťanstvím, a to konkrétně se zaměřením, jak se projevují v Juliánově nábožensko-reformátorské činnosti. Ale ani část třetí, jež se týká etické stránky Juliánova úsilí a v níž se často poukazuje na jeho dobovou omezenost (str. 50—69), není bez vědeckého přínosu. Julián chtěl jako filosof zavést jakousi uvědomělou zbožnost, ale nedosáhl jí, píše Leipoldt v závěru své studie a k tomu hned dodává (str. 65): „Pravda se nenachází, sahá-li se ve všem všudy zpět po nejstarší tradici.“ A tato myšlenka je pro Leipoldta vůdčím motivem při hodnocení nejen anachronistické Juliánovy záliby v krvavém obětním ritu, ale i při hodnocení všeho, co tento císař a idealistický filosof činil ve svém boji proti křesťanské církvi a zároveň s tím i proti jakémukoli monoteismu, aniž si plně uvědomoval, že v něm antická idealistická filosofie již dávno před jeho dobou vyústila.

Josef Češka

Eugeniusz Konik, Znaleziska monet rzymskich na Śląsku (Prace Opolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wydział Nauk Historyczno-Społecznych). Wrocław—Warszawa—Kraków 1965. Stran 175 + 1 mapka.

Rozptýlené a s obtížemi dostupné všechny dílčí publikace římských mincí nalezených ve Slezsku přiměly vřatislavského historika E. Konika, jenž se ve svém hádání zaměřuje velmi intenzivně na Slezsko v době římské (je autorem knihy *Śląsk starożytny a imperium rzymskie*, Warszawa—Wrocław 1959), aby se ujal pracného úkolu, soustředit všechny údaje o nálezích římských mincí na slezském území v jedné publikaci. Učinil tak způsobem velmi přehledným, neboť všechny dosavadní údaje, porůznu uveřejněné, seřadil jednotně podle abecedního pořádku míst, v nichž byly mince nalezeny. Kvality této Konikovy práce ocení pochopitelně nejlépe ten, kdo jí bude užívat jako edice pramenů, ale i bez tohoto jejího praktického ověření ji lze hodnotit jako záslužnou, a to již proto, že i po druhé světové válce, která velmi těžce postihla slezské země a během které byly takřka všechny tamější sbírky mincí buď zcela zničeny, anebo alespoň více či méně rozptýleny, bude ještě vůbec možné opírat se při bádání o římské době severně od českých zemí poměrně snadno o numismatický materiál, i když jen v té nepřímé podobě, jak jej Konikova kniha podává.

Josef Češka